

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl soudcem Tomášem Kocourkem v právní věci

žalobce: **V. B.**, narozen dne X,
státní příslušnost Ukrajina,
bytem X,

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**,
se sídlem Nad Štolou 3, Praha,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 1. 2020, č. j. OAM-668/ZA-ZA11-VL13-2019,

takto:

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), domáhá zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí, jímž žalovaný rozhodl tak, že žalobcova žádost o udělení mezinárodní ochrany je nepřijatelná podle § 10a písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), a řízení zastavil podle § 25 písm. i) zákona o azylu.

2. Žalovaný v napadeném rozhodnutí uvedl, že žalobce podal prvou žádost o udělení mezinárodní ochrany v roce 2018. Žalovaný porovnal prvou žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany, kterou zamítl, s druhou žádostí, která je předmětem nyní projednávané věci. Žalobce v průběhu řízení o opakované žádosti výslovně uvedl, že o udělení mezinárodní ochrany žádá ze stejného důvodu jako poprvé a jiné důvody nemá.
3. Žalovaný vyšel z toho, že žalobce pouze odkázal na již dříve uvedené důvody k podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany, přičemž žalovaný neshledal, že by žalobce uvedl nebo se objevily nové skutečnosti nebo zjištění, které nebyly bez jeho vlastního zavinění předmětem zkoumání důvodů k udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně skončeném řízení a které by svědčily o tom, že by žalobce mohl být pronásledován z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a zákona o azylu. Žalovaný proto neshledal důvody pro opakované posouzení žádosti žalobce ve vztahu k jím uváděným důvodům. Důvody k posouzení opakované žádosti žalovaný neshledal ani na základě zjištěných informací o zemi původu žalobce. Proto posoudil žádost jako nepřípustnou a řízení o ní zastavil.

Obsah žaloby a vyjádření k žalobě

4. Žalobce v žalobě uvedl, že žalovaný porušil § 2 odst. 1, § 3, § 50 odst. 2, 3 a 4 a § 52 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“). Dále žalovaný porušil § 23c zákona o azylu.
5. Žalobce namítl, že žalovanému již v rámci prvního řízení poskytl veškeré údaje potřebné ke své žádosti. Uvedl, že se obává nástupu výkonu základní vojenské služby a nasazení do bojových operací na východě Ukrajiny v konfliktní oblasti. Tato obava žalobce nadále trvá. Vojenský konflikt považuje za natolik zásadní a živelnou událost, že se jeho průběh mění ze dne na den, jak je zřejmé ze všech veřejně dostupných zdrojů. Podle žalobce je řízení o udělení mezinárodní ochrany speciální, neboť jeho dopady významným způsobem ovlivní život žadatele. Je tedy podle něj esenciální, aby žalovaný ve všech fázích řízení poskytl účastníkům kompletní poučení o jejich právech a povinnostech dle § 4 odst. 2 správního řádu, aby žadatelé byli obeznámeni s jasnými následky jejich kroků.
6. Žalovaný podle žalobce také pochybil tím, že se žalobcem odmítl vést pohovor, v němž by žalobce mohl jednotlivé důvody žádosti objasnit. Celý text napadeného rozhodnutí pouze odkazuje na předchozí řízení žalobce, aniž by se žalovaný jakkoliv pokusil zjistit důvod podání nové žádosti.
7. Žalovaný se také odmítl zabývat konkrétními důvody, pro něž se žalobce obává nástupu vojenské služby, přičemž dle judikatury mohou i obavy z nástupu vojenské služby být považovány za důvod k udělení mezinárodní ochrany.
8. Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvedl, že vycházel především ze sdělení poskytnutých samotným žalobcem, který v průběhu poskytnutí informací k žádosti uvedl, že jeho důvody k podání opakované žádosti jsou stále stejné. V průběhu řízení tak bylo podle žalovaného objasněno, že důvody obou žádostí jsou totožné. K námitce obavy z nástupu vojenské služby žalovaný uvedl, že branná povinnost je jednou z důležitých povinností státních občanů ke státu a žalovaný již v prvním řízení dospěl k závěru, že brannou povinnost nelze vnímat jako pronásledování (§ 12 zákona o azylu). K témuž závěru dospěl opakovaně i NSS, na jehož konstantní judikaturu odkázal. Žalovaný také uvedl, že žalobce byl dostatečně poučen o průběhu správního řízení a pakliže to nepovažoval za dostatečné,

měl se obrátit na advokáta zaměřujícího se na danou oblast či neziskové organizace. I ve vztahu k cizinci platí zásada, že neznalost zákona neomlouvá. Žalovaný uzavřel, že žalobce neuvedl žádné nové skutečnosti, na jejichž základě by bylo možné žádost meritorně posoudit. Navrhl, aby soud žalobu zamítl.

Skutková zjištění vycházející z obsahu správního spisu

9. Ze správního spisu soud zjistil následující skutečnosti.
10. Dne 28. 7. 2019 podal žalobce druhou žádost o udělení mezinárodní ochrany. Dne 31. 7. 2019 při poskytnutí údajů k žádosti uvedl, že je ukrajinské národnosti, pochází z města K, je schopen se dorozumět rusky, je pravoslavného vyznání, nikdy nebyl politicky aktivní a o politiku se nezajímal. Je svobodný, bezdětný a zcela zdravý. Uvedl, že důvod k podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany má stejný jako v předchozím řízení. Jiné důvody nemá.
11. Součástí správního spisu je poskytnutí údajů k žádosti o udělení mezinárodní ochrany a protokol o pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 24. 5. 2018. Z nich plyne, že žalobce v předešlém řízení uvedl, že na Ukrajině zuří válka a on je nucen k odchodu na povinnou základní vojenskou službu. Dostal předvolání k nástupu. Nabízeli mu, aby se z vojny vyplatil úplatkem. Pokud by dostal třetí předvolání, hrozila by mu v případě nenastoupení trestní odpovědnost. V jeho městě také vznikly dobrovolnické bataliony, které kontrolují odchod mladých lidí na vojnu. Nejedná se o státní instituce, nýbrž o dobrovolníky, mnohdy i z řad amnestovaných kriminálních. Jiné důvody neměl. Dne 14. 6. 2019 vydal žalovaný rozhodnutí (o prvé žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany) č. j. OAM-436/ZA-ZA11-LE27-2018, kterým nebyla žalobci udělena mezinárodní ochrana.
12. Součástí správního spisu je dokument ze dne 25. 4. 2019 nazvaný Informace OAMP Ukrajina: Situace v zemi: Politická a bezpečnostní situace, mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, vojenská služba, vnitřně přesídlené osoby. Dále je součástí správního spisu informace OAMP o situaci neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti a návratu do vlasti po dlouhodobém pobytu v zahraničí ze dne 19. 8. 2018. Dle přiložené zprávy jsou informace zastupitelského úřadu z roku 2018 použitelné i v roce 2019, neboť nedošlo k žádným změnám.
13. Dne 3. 1. 2020 se žalobce seznámil s podklady pro vydání rozhodnutí za účasti tlumočníka. Seznámil se s nimi, nechtěl se k nim vyjádřit. Sdělil, že by chtěl doplnit podklady o předvolání k vojenské službě, které by mu měl přivést kamarád, který přiletí do České republiky dne 5. 1. 2020. Dále nechtěl uvést žádné nové informace. Předmětné předvolání není součástí správního spisu, z čehož soud dovozuje, že jej žalobce nedoplnil.
14. Součástí správního spisu je zpráva ze dne 28. 12. 2019 o výsledku zkráceného přípravného řízení Policie České republiky, podle níž je žalobce podezřelý ze spáchání přečinu padělání a pozměnění veřejné listiny podle § 348 odst. 1 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník.
15. Dne 13. 1. 2020 vydal žalovaný napadené rozhodnutí.

Splnění procesních podmínek a rozsah soudního přezkumu

16. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Jde tedy o žalobu věcně projednatelnou.

17. Článek 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „procedurální směrnice“) vyžaduje, aby soudy prvního stupně přezkoumávající rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany posuzovaly projednávaný případ podle skutkového a právního stavu ke dni rozhodnutí soudu. Členské státy Evropské unie byly povinny výše uvedené pravidlo transponovat do vnitrostátního právního řádu do 20. 7. 2015 (viz čl. 51 odst. 1 procedurální směrnice). Protože doposud nebyly do českého právního řádu požadavky čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice promítnuty, ačkoliv transpoziční lhůta již uplynula, má uvedený článek procedurální směrnice přímý účinek. Jelikož žádost o mezinárodní ochranu byla v této věci podána dne 28. 7. 2019, dopadá na toto řízení, včetně řízení o žalobě proti napadenému rozhodnutí, procedurální směrnice, a ustanovení § 75 odst. 1 s. ř. s. se tedy neužije.
18. Soud rozhodl o žalobě v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. bez jednání; žalovaný vyjádřil s tímto postupem výslovný souhlas, žalobce pak udělil souhlas *implicite*, neboť na výzvu soudu ve stanovené lhůtě nesdělil, že s rozhodnutím věci bez jednání nesouhlasí.

Posouzení žalobních bodů

19. V první řadě soud uvádí, že obecné tvrzení žalobce o porušení vyjmenovaných ustanovení správního řádu, doprovázené citací jejich textu, není žalobním bodem ve smyslu § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s.
20. Dle § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. musí žaloba kromě obecných náležitostí podání (§ 37 odst. 3 s. ř. s.) obsahovat žalobní body, z nichž musí být patrné, z jakých skutkových a právních důvodů považuje žalobce napadené výroky rozhodnutí za nezákonné, nebo nicotné. Dle ustálené judikatury je žalobním bodem konkrétní (tj. ve vztahu k žalobci a k projednávané věci individualizované) skutkové tvrzení doprovázené konkrétní právní argumentací, z nichž plyne, z jakých důvodů považuje žalobce napadené výroky rozhodnutí za nezákonné (srov. rozsudek rozšířeného senátu NSS ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 92/2005-58, a usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 20. 3. 2018, č. j. 10 Azs 65/2017-72).
21. Těmto požadavkům ovšem výše uvedená tvrzení žalobce nedostála, neboť jde pouze o citaci ustanovení právních předpisů, která měla být porušena, aniž by žalobce uvedl konkrétní skutečnosti či právní argumentaci, o něž svá tvrzení o nezákonnosti rozhodnutí opírá. Není na soudu, aby nahrazoval procesní aktivitu žalobce a dohledával ve správním spisu konkrétní nezákonnosti (viz usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 20. 3. 2018, č. j. 10 Azs 65/2017-72).
22. Žalobce v rámci opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany uvedl, že žádost podal ze stejného důvodu jako dříve. Obává se povolání do vojenské služby.
23. Z § 11a odst. 1 zákona o azylu, jenž je transpozicí čl. 33 a 40 procedurální směrnice, zřetelně plyne, že opakovaná žádost o mezinárodní ochranu je přípustná pouze tehdy, jestliže v ní jsou uplatněny nové skutečnosti, které žadatel nemohl bez své viny uplatnit v řízení o první žádosti a které se věcně vztahují k azylu pro pronásledování (§ 12 zákona o azylu) nebo doplňkové ochraně (§ 14a zákona o azylu). Tak tomu ale v případě žalobce není, neboť totožnými tvrzeními (azylovým příběhem) se již žalovaný jednou zabýval. Rozhodnutím ze dne 14. 6. 2019, č. j. OAM-436/ZA-ZA11-LE27-2018 (součástí správního spisu), neudělil žalovaný žalobci mezinárodní ochranu, neboť jeho obavy z nástupu do

armády nepovažoval za pronásledování. Nepovažoval ji ani za jakkoliv jinak relevantní z pohledu mezinárodní ochrany. Žalobce proti tomuto rozhodnutí nikterak nebrojil.

24. Problematikou opakovaných žádostí se opakovaně zabýval NSS. Za hlavní smysl a účel možnosti podat opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany označil postihnutí případů, kdy se objeví takové závažné skutečnosti, které by mohly ovlivnit hmotněprávní postavení žadatele a které nemohl žadatel nikoliv vlastní vinou uplatnit během předchozího pravomocně ukončeného řízení. Uvedl také, že při opakovaném podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany je nutno důsledně dbát na splnění těchto podmínek, které mají na straně jedné garantovat určitou přidanou hodnotu této nové žádosti, jež může vést k jinému rozhodnutí než v případě žádosti předchozí, a na straně druhé zajistit, aby nedocházelo k účelovému podávání opakovaných žádostí (rozsudek NSS ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 Azs 5/2009-65). K povaze nových skutečností uvedl, že se zpravidla může jednat o takové skutečnosti, které nastaly nově v důsledku plynutí času; jde např. o změnu obecné situace v zemi původu nebo změnu poměrů ve vztahu k osobě žadatele. Takový aspekt ovšem nyní projednávaná věc nevykazuje. Žalobce výslovně uvedl, že podává opakovanou žádost z totožných důvodů jako poprvé, tj. z obavy před brannou povinností. Dle rozsudku rozšířeného senátu NSS ze dne 6. 3. 2012, č. j. 3 Azs 6/2011-96, je správní orgán povinen v odůvodnění rozhodnutí o zastavení řízení pro nepřípustnost dle § 25 písm. i) zákona o azylu uvést úvahy o několika otázkách. Zaprvé je třeba odůvodnit závěr, že žadatel v opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany neuvádí žádné nové skutečnosti či zjištění relevantní z hlediska azylu nebo doplňkové ochrany. Jak je uvedeno výše, žalobce výslovně uvedl, že podává žádost z totožných důvodů jako dříve. To žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí zřetelně a jasně uvedl. Zadruhé je žalovaný povinen zabývat se v odůvodnění rozhodnutí o opakované žádosti tím, zda ačkoliv žalobce neuvedl žádné nové skutečnosti, nenastaly takové změny poměrů v zemi původu, které by vzhledem k jejich charakteru opodstatnily nové posouzení žádosti. Rovněž touto otázkou se žalovaný zabýval a uvedl, že Ukrajina je dle vyhlášky ministerstva vnitra č. 328/2015 Sb. považována za bezpečnou zemi původu. Žalobce pak neuvedl žádné skutečnosti, na základě kterých by bylo možné dospět k závěru, že v jeho případě Ukrajina není bezpečnou zemí původu. Pakliže žalobce neuvedl žádné nové skutečnosti, což sám výslovně uznal, a žalovaný ani na základě aktuálních informací o zemi původu nezjistil žádné relevantní změny situace v této zemi, postupoval žalovaný zcela správně, shledal-li opakovanou žádost nepřípustnou. Nevyšly totiž najevo žádné nové skutečnosti, které by mohly změnit hmotněprávní postavení žalobce, tedy není důvodu opakovaně se danou věcí zabývat.
25. Žalobce dále namítl, že žalovaný ho dostatečným způsobem nepoučil o jeho procesních právech a povinnostech. Tomu soud nemůže přisvědčit. Součástí správního spisu je výzva ze dne 29. 7. 2019, jejíž převzetí žalobce stvrdil podpisem, přičemž podle podepsaného prohlášení bylo k výzvě přiloženo poučení pro žadatele o mezinárodní ochranu. Součástí tohoto poučení je též informace o specifických řízeních o opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Z uvedeného plyne, že žalovaný dostal svým povinností uvedeným v § 10 odst. 1 zákona o azylu (resp. v člancích 42 a 12 procedurální směrnice), jeho postup byl zcela v souladu se zákonem. I kdyby soud připustil, že žalobce nebyl poučen ve smyslu § 10 odst. 1 zákona o azylu, je z průběhu správního řízení zřejmé, že nemohl v důsledku tohoto eventuálního opomenutí utrpět újmu (vada řízení tedy nemůže mít vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí). Žalobce byl dostatečně podrobně dotazován na důvody, pro něž podal opakovanou žádost. Tím je vyvráceno tvrzení

žalobce, že žalovaný se nepokusil zjistit důvody podání žádosti. Soud k tomu doplňuje následující. Byť se s žadateli o mezinárodní ochranu zpravidla vede pohovor, z tohoto pravidla existují výjimky. Podle § 23 odst. 2 písm. b) zákona o azylu se pohovor neprovádí, pokud byla podána opakovaná žádost o udělení mezinárodní ochrany. Podle čl. 14 odst. 3 procedurální směrnice neprovedení pohovoru nebrání rozhodujícímu orgánu, aby o žádosti rozhodl. Podle čl. 42 odst. 2 písm. b) procedurální směrnice mají členské státy možnost ve vnitrostátním právu stanovit, že předběžné posouzení opakované žádosti mohou provést bez osobního pohovoru. Ačkoliv se žalobcem nebyl proveden podrobný pohovor, což je s ohledem na výše uvedené v souladu se zákonem, žalobce byl dotázán, jaké jsou jeho důvody k podání opakované žádosti. Žalobce výslovně prohlásil, že důvody jsou stejné jako v první žádosti a že nemá jiné důvody. Svá tvrzení nerozvedl. Za této situace tedy nebylo žádného důvodu provést pohovor se žalobcem (viz rozsudek NSS ze dne 13. 9. 2017, č. j. 6 Azs 66/2017-49). Žalovaný tedy v souladu se zákonem posoudil žádost jako nepřipustnou, v žádném případě se tedy nejednalo o libovůli žalovaného, jak žalobce uvedl v žalobě.

26. K namítané absenci poučení o specifičnosti opakované žádosti je třeba uvést, že nedostatek poučení o tom, že ve věci není třeba vést pohovor a řízení bude zastaveno, nebude-li žádost shledána jako přípustná, stejně jako o podmínkách přípustnosti opakované žádosti by neměl za následek zkrácení žalobce na jeho právech. Určující je, že žalobci bylo umožněno v úplnosti vylicit důvody opakované žádosti, a to v jazyce, v němž je schopen se dorozumět (všem úkonům žalovaného byl přítomen tlumočník). Poučovací povinnost správního orgánu nelze chápat jako povinnost implicitně poskytnout návod žadateli, jak docílit podání přípustné opakované žádosti. Poučovací povinnost slouží pouze k tomu, aby žadatel pro neznalost právní úpravy neutrpěl v řízení újmu, což ovšem v daném případě nenastalo, jak soud uvedl již výše.
27. Žalobce také uvedl, že žalovaný se odmítl zabývat konkrétními důvody, pro něž se žalobce obává nástupu vojenské služby. Žalobci je nutné dát za pravdu do té míry, že existují okolnosti, pro něž by i obava z nástupu do armády mohla být relevantní z hlediska mezinárodní ochrany. Své výhrady proti posouzení relevantnosti této obavy z hlediska mezinárodní ochrany měl však žalobce formulovat v žalobě proti rozhodnutí o první žádosti o mezinárodní ochranu. Podání opakované žádosti o mezinárodní ochranu nelze chápat jako specifický opravný prostředek proti rozhodnutí o první žádosti. Soud se v rámci přezkumu rozhodnutí o opakované žádosti o mezinárodní ochranu nemůže zabývat tím, zda je rozhodnutí žalovaného o první žádosti zákonné. Žalobce netvrdí, jak se změnila situace v zemi původu z hlediska jeho obav z nástupu do armády po rozhodnutí o první žádosti o mezinárodní ochranu. Z obsahu správního spisu plyne, že si žalovaný opatřil aktuální zprávu o zemi původu zabývajícím se mj. podmínkami výkonu vojenské služby. Z ní přitom neplyne, že by v tomto ohledu došlo k jakémukoliv posunu, pro nějž by měla být opakovaná žádost o mezinárodní ochranu posouzena jako přípustná.

Závěr a rozhodnutí o náhradě nákladů řízení

28. Vzhledem k tomu, že žalobní body nejsou důvodné a soud nezjistil žádnou vadu řízení před žalovaným, k níž by byl povinen přihlídnout i bez námítky, byla žaloba zamítnuta (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
29. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nebyl v řízení úspěšný, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému soud náhradu

nákladů nepřiznal, neboť mu nevznikly náklady převyšující náklady na běžnou administrativní činnost.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů je stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 24. července 2020

Tomáš Kocourek, v. r.
soudce